

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

יהודית אתנופיה: עבר, הווה ועתיד - 3405

תאריך עדכון אחרון 02-09-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: עבודה סוציאלית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפט ההוראה: עברית

źמנים: קריית א"י ספרा

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר וביט ורקי מנגסו

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: wovite.worku@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: לפי תיאום מראש

מורים הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הסטודנטים בקורס יכירו באופן عميق את סיוף עלייתם וקליטתם של יהודית אתיופיה. הסטודנטים יכירו מושגים בסיסיים ביחס לקליטה עקיפה ומדיניות קליטה. הסטודנטים יתווידו אל תהליכי הקליטה האישים ולסייע הקלילה בישראל. הסטודנטים ינתחו מקרים שקשורים בקליטה ובשלוב של קהילת יצאי אתיופיה בישראל. הסטודנטים ילמדו על ההתמודדות של קהילה זו עם חווית גענות והדרה, מחאות וניסיון למצוא את מקומה בחברה הישראלית לאחר ארבעה עשורים. הקורס מתקיים ביום א' סמסטר א' בין השעות 16:30-18:00. הקורס יתקיים בחו"ם.

מטרות הקורס:

הסטודנטים בקורס יכירו באופן عميق את סיוף עלייתם וקליטתם של יהודית אתיופיה. הסטודנטים יכירו מושגים בסיסיים ביחס לקליטה עקיפה ומדיניות קליטה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

סטודנטים יתווידו אל תהליכי הקליטה האישים ולסייע הקלילה בישראל. הסטודנטים ינתחו מקרים שקשורים בקליטה ובשלוב של קהילת יצאי אתיופיה בישראל. הסטודנטים ילמדו על ההתמודדות של קהילה זו עם חווית גענות והדרה, מחאות וניסיון למצוא את מקומה בחברה הישראלית לאחר ארבעה עשורים

דרישות נוכחות (%):

השתתפות פעילה (80%).

שיטת ההוראה בקורס: א. עבודה בקבוצות קטנות בחדרים בחו"ם

ב. דינמים

ג. סרטונים

ד. קריאת מאמרים וטקסטים וניתוחם

רשימת נושאים / תוכנית הלימודים בקורס:

נושאי הקורס

1. יהדות אתיופיה טרומ העלייה לישראל

2. המסע בשנות השמונים

3. עליות אחרי מבצע משה

4. מדיניות הקליטה

5. מחאות מראשית שנות השמונים ועד היום

6. דרכי התמודדות עם גענות

7. הצלחה בתנאי השרdot - הסיפור של הפרט

8.התמודדות עם תיוג ופגיעות - הסיפור של הקהילה
הקורס יתקיים ביום א' בין השעות 16:30-18:00

חומר חובה לקריאה:

- אדרי, ר'(2021), בעקבות השבטים האבודים ונדי ישראלי (אגודות, מסורת ומחקרים), (עמ'297-264): הוצאה לאור ביכורים אוניברסיטה, ט' (2008). "שפה", בתוך ה. סלמון, (עורכת). קהילות ישראל במרחב במאות התשע-עשרה והעשרים- אתיופיה (עמ'71-71). יד יצחק בן-צבי.
- aignadon-ndha, ש' (2019) חוסן בהגירה: הסיפור של יהודית אתיופיה בישראל. רסלינג. בן צבי, נ. (1989). ההשמה של עולי אתיופיה בעבודה. בתוך, מ' ערן, ז' גונן ז' לביא ומ' שלף (עורכים), קליטתם של עולי אתיופיה בתעסוקה 1984-1987 (עמ' 43-53). ירושלים: הוצאה שרות התעסוקה ו"עמישב".
- ברנשטיין, ד' (1978). הסוציאולוגיה קולעת את העליה- דיון ביקורת באסכולה דומיננטית של הסוציאולוגיה הישראלית. מחקרים למחקר ולביקורת, 1, 19-5.
- בודובסקי, ד', דוד, י', ערן, י', ברוך, ע' (1989). מאפייני יהודית אתיופיה, ביאצין- מרכז מידע ויעוץ בנושאי משפחה של יהודית אתיופיה, ירושלים: ג'ינט ישראל.
- גטהון, ש' (2023). בтолדות בטה ישראל, (עמ' 145-27), בתוך גטהון, ש, גרדן, ת' (עורכים) ההיסטוריה של יהודית אתיופיה, תל-אביב: הוצאה פרדרסן-מנגליסליין, ו' (2015) השתלבות מהגרים בישראל: מבט השוואתי על גלי ההגירה האחוריים. הד האולפן החדש, 103, 6-22.
- בן-אליעזר, א' (2007). "כשי סמבו, ביל-בילי במבו", כיצד יהודית הופך שחור בארץ המובטחת" מתוך יונה וויסי יונה (עורכים), גענות בישראל. ירושלים"ן-ליר.
- בן-אליעזר, א' (2007). המסע סיפורי המשע של יהודית אתיופיה. (עמ' 13-153), מושב בן שמן הוצאה מודן

בן דור, ש' (1987). המסע לעבר ארץ ישראל: הסיפור על אבא מהיר. פעםם, 5-32. ירושלים, מכון בן-צבי.

גטנוי-קאלוש, מ' (2016) יולדות באתיופיה, אימהות בישראל – סוציאלייזציה, זהות, התקשרות, ותפיסות סיכון ברניה בין-תרבותית: הקהילה האתיופית. עבודת דוקטור שלא פורסמה. האוניברסיטה העברית בירושלים.

- וירקו-מנגיסטו, ו' (2014). אתניות ואפליה נתפסת ובין נשירה ממערכת החינוך והתנагיות סיכון האוניברסיטה העברית בירושלים.
- ויסבלאי, א' (2010) השתלבותם של יוצאי אתיופיה במערכת החינוך. הכנסת.
- יונה, ז' (2021). על כנפי יונה, הוצאה לאור צמרת כורם, ע' והורנצ'יק, ג' (2013). תפיסות של צעירים יוצאי אתיופיה את הסתגלותם הסוציאו-תרבותית בישראל. הגירה, 2, 44-33.
- מרקוביץ'ק, ג' והדס, ד' (2005). הקשר בין מבנה המשפחה ודפוסיה לבין הסתגלות הפסיכולוגיה להגירה לישראל. מפגש לעובדה חינוכית – סוציאלית, 22, 97 - 116.
- סבירסקי, ש' (1981). לא נחלים אלא מנוחלים. חיפה: מחקרים למחקר ולביקורת.
- סבירסקי, ש' (1990). חינוך בישראל: מחוז המסלולים הנפרדים. תל אביב: ברירות.
- סבירסקי, ש' (2004). פערים בחינוך ומדיניות הפיתוח הכלכלי-חברתי בישראל. בתוך ד' גולן-עגנון (עורכת), אי-שוויון בחינוך בישראל. (עמ' 41-22). תל אביב: בבל.
- סבירסקי, ש' וברנשטיין, ד' (1993). מי עבד במטה, עבר מי ותמורה מה? הפיתוח הכלכלי של ישראל והתഹות חלוקת העבודה העדתית. בתוך א' רם (עורך), החברה הישראלית: היבטים ביקורתים. (עמ'

סלמן ה' (1997). התפתחותה של תפישה גענית: מأتיפיה לארץ המובטחת. *מחקרים ירושלים*, 19, 146-125.

פלדמן, מ'. (1999). *יציאת אתיפיה*. ירושלים
קוירנאלדי, מ'. (1988). *יהודי אתיפיה זהות ומסורת*, ירושלים: ראובן מס.

Adane, Z. (2007). *The Everyday Paths to Equalize Oneself: Emphasizing Vs. Rejecting Group Membership among Working Class Ethiopian-Israelis. Sociology and Anthropology* 4(12): 1121-1131.

Kaplan, S., & Rosen, H. (1993). *Ethiopian immigrants in Israel: Between preservation of culture and invention of tradition*. *The Jewish Journal of Sociology*, 35, 35-47.

Seeman, D. (1999). "One people, one blood": *Public Health, Political Violence and HIV in an Ethiopian-Israeli Setting*. *Culture, Medicine and Psychiatry*, 23, 159-195.

Worku-Mangistu, W., & Horenczyk, G. (2018). *Hidden Dropout from the education system among Ethiopian adolescents in Israel*. *HAGIRA - Israel Journal of Migration*, 8, 46-63.

חומר לקריאה נוספת:

בן אליעזר, א' (2007). כשי סמבו, ביל-ביל' במבו- כיצד יהודי הופך שחור בארץ המובטחת. בתוך י' שנhab, ו', יונה (עורכים), גענות בישראל. ירושלים: הוצאה לאור.

בן צבי, נ. (1989). ההשמה של עולי אתיפיה בעבודה. בתוך, מ' ערן, ז' גונן ז' לביא ומ' שלף (עורכים), קליטתם של עולי אתיפיה בתעסוקה 1984-1987 (עמ' 43-53). ירושלים: הוצאה שרות התעסוקה ו"עמישב".

ברנשטיין, ד' (1978). הסוציאולוגיה קולעת את העליה- דיוון ביקורת באסכולה דומיננטית של הסוציאולוגיה הישראלית. מחקרים למחקר ולביקורת, 1, 19-5.

בודובסקי, ד', דוד, י', ערן, י', ברון, ע' (1989). מאפייני היהודי אתיפיה, ביהatz'ין- מרכז מידע ויעוץ בנושאי משפחה של יהודי אתיפיה, ירושלים: ג'ינט ישראל.

בן-אליעזר, א' (2007). "כשי סמבו, ביל-ביל' במבו", כיצד יהודי הופך שחור בארץ המובטחת" מתוך י. שנhab וויסי יונה (עורכים), גענות בישראל. ירושלים"ון-לייר.

בן דור, ש' (1987). המסע לעבר ארץ ישראל: הסיפור על אבא מהיר. פעמים, 32-5. ירושלים, מכון בן-צבי.

סבירותסקי, ש' (1981). לא נחלים אלא מנוחלים. חיפה: מחקרים למחקר ולביקורת.

סבירותסקי, ש' (1990). חינוך בישראל: מחוז המסלולים הנפרדים. תל אביב: ברירות.

סבירותסקי, ש' (2004). פערים בחינוך ומדיניות הפיתוח הכלכל-חברתי בישראל. בתוך ד' גולן-עגנון

(עורכת), אי-שוויון בחינוך בישראל. (עמ' 41-22). תל אביב: בבל.

סבירותסקי, ש' וברנשטיין, ד' (1993). מי עבד במה, עברו מי ותמורה מה? הפיתוח הכלכלי של ישראל וההתהווות חלוקת העבודה העדתית. בתוך א' רם (עורק), החברה הישראלית: היבטים ביקורתים. (עמ' 229-206). תל-אביב: ברירות.

סלמן ה' (1997). התפתחותה של תפישה גענית: מأتיפיה לארץ המובטחת. *מחקרים ירושלים*, 19, 146-125.

פלדמן, מ'. (1999). *יציאת אתיפיה*. ירושלים

קוירנאלדי, מ'. (1988). *יהודי אתיפיה זהות ומסורת*, ירושלים: ראובן מס.

קימרלינג, ב'. (2004). מהגרים, מתיישבים, ילדים- המדינה והחברה בישראל- בין ריבוי תרבויות

- למלחמות תרבות. עלמא, עם עובד . שבתאי, מ'. (1999) . "הכי אחוי", מסע זהות של חילימ עולים מאתופיה. תל-אביב: הוצאת צ'ריקובר .
- שמרון, ג'. (1998) . הביאו לי את "יהוד אתיופיה". אור יהודה: הד ארצי הוצאה לאור . שומרון, ג'. (1998) . הביאו לי את יהודית אתיופיה. הד ארצי... Abbink, J.G. (1984). *The Falashas in Ethiopia and Israel: The problem of Ethnic Assimilation*. Nijmegen: Institute for Cultural and Social Anthropology.
- Adane, Z. (2007). *The Everyday Paths to Equalize Oneself: Emphasizing Vs. Rejecting Group Membership among Working Class Ethiopian-Israelis*. Sociology and Anthropology 4(12): 1121-1131.
- Kaplan, S., & Rosen, H. (1993). *Ethiopian immigrants in Israel: Between preservation of culture and invention of tradition*. The Jewish Journal of Sociology, 35, 35-47.
- Seeman, D. (1999). "One people, one blood": Public Health, Political Violence and HIV in an Ethiopian-Israeli Setting. Culture, Medicine and Psychiatry, 23, 159-195.

מרכבי הצוין הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיוכם / מבחן בית / רprt 80 %
השתתפות פעילה / עבודה צוות 5 %
מטלות הנגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות 5 %
נכחות / השתתפות בסuur 10 %

מידע נוסף / הערות: